

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 206/2025-58

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 26Ek/2015/2022 z 26. augusta 2024 a proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 26Ek/2015/2022 takto

rozhodol:

- Konanie o ústavnej sťažnosti **preruší**.
- Súdnemu dvoru Európskej únie **predkladá** nasledovnú prejudiciálnu otázku:

„Majú sa čl. 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS vykladať tak, že bránia takej právnej úprave a na ňu nadväzujúcej judikatúre vnútroštátnych súdov, ktorá neumožňuje v exekučnom konaní *ex officio* skúmať, či veriteľ porušil povinnosť skúmať úverovú bonitu spotrebiteľa a neumožňuje použiť sankciu straty úrokov proti dodávateľovi, ktorý úver nebonitnému spotrebiteľovi poskytol?“

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 13. novembra 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky (Rvp 3040/2024) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, priznať jej primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania. Sťažovateľka tiež navrhuje odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

2. V poradí druhou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu obdobne 13. novembra 2024 v znení jej doplnení doručených v rovnaký deň (Rvp 3041/2024) sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny postupom okresného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal jej finančné zadostučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

3. Dňa 25. mája 2017 uzatvorila sťažovateľka zmluvu o splátkovom úvere, ktorou sa Slovenská sporiteľňa, a.s. (právny predchodca oprávneného, pozn.) zaviazala poskytnúť jej spotrebný úver 20 000 eur a sťažovateľka sa zaviazala uhradiť poskytnutý úver formou 96 pravidelných mesačných splátok po 343,77 eur.

4. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola žalovaná v konaní o zaplatenie 16 272,47 eur s príslušenstvom z dôvodu nesplatenia spotrebiteľského úveru. Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom sp. zn. 7Csp/89/2021 z 26. januára 2022 uložil sťažovateľke zaplatiť žalobcovi 16 272,47 eur, úroky 3 660,33 eur, zmluvnú pokutu 24 eur, úrok z omeškania 157,85 eur a úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 16 211,71 eur od 2. decembra 2020 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania, ktoré súd uznesením z 23. marca 2022 vyčíslil ako trovy právneho zastúpenia vo výške 2 797,28 eur a iné trovy konania vo výške 488 eur.

5. Oprávnený doručil 13. júla 2022 Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej aj „exekučný súd“) návrh na vykonanie exekúcie na základe už označených rozhodnutí okresného súdu. Exekučný súd vydal 28. júla 2022 súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie.

6. Sťažovateľka doručila 10. februára 2023 súdnemu exekútorovi návrh na zastavenie exekúcie s odôvodnením, že sú tu iné skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu. Okrem iného namietala, že okresný súd v základnom konaní neprihliadal na to, či a ako si pôvodný veriteľ splnil povinnosť skúmať bonitu sťažovateľky v zmysle § 7 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica 2008/48/ES“).

7. Exekučný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka sp. zn. 26Ek/20152022 z 18. októbra 2023 návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie zamietol. Rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že „sťažovateľkou uvádzané skutočnosti týkajúce sa pôvodného konania mali byť uplatnené v oprávnom prostriedku proti exekučným titulom a nie v exekučnom konaní. Exekučný súd nemožno za žiadnych okolností považovať za odvolací súd alebo dovolací súd, teda súd, ktorý bude preskúmať vecnú správnosť rozhodnutia v pôvodnom konaní.“.

8. Sťažovateľka podaním z 20. novembra 2023 napadla uznesenie exekučného súdu sťažnosťou a navrhla, aby exekučný súd napádané uznesenie zmenil tak, že exekúciu zastaví. Zotrvála na tvrdení, že exekučný súd vec nesprávne právne posúdil a porušil jej právo na spravodlivý súdny proces, keď nepodrobil testu kontroly splnenie povinnosti pôvodného veriteľa stanovenej v čl. 8

smernice 2008/48/ES, podľa ktorej musí veriteľ pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa (táto povinnosť bola implementovaná do nášho vnútroštátneho právneho poriadku najmä prostredníctvom ustanovenia § 7 a § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Sťažovateľka zdôraznila, že dôkazné bremeno v tejto otázke zaťažuje veriteľa a v prípade neunesenia dôkazného bremena musí exekučný súd z toho vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú. Zároveň exekučnému súdu vytkla, že nepodrobil exekučný titul *ex offio* súdnemu prieskumu tých otázok, ktoré neboli skúmané súdom v základnom konaní.

9. Exekučný súd sťažnosť sťažovateľky zamietol. K námietke sťažovateľky, že exekučný súd obsadený vyšším súdnym úradníkom nepodrobil zmluvný spotrebiteľský vzťah spotrebiteľskej kontrole, exekučný súd uviedol, že exekučné tituly so spotrebiteľským charakterom nepodliehajú vecnému prieskumu v rámci exekučného konania, ak prešli základným konaním, výsledkom ktorého je sudcom vydaný rozsudok. Vyplýva to zo základnej premisy, že exekučné konanie nie je prieskumným konaním ku základnému konaniu a neslúži ako náhrada za nevyčerpanie tých úkonov, ktoré poskytuje civilný poriadok v rámci základného konania. Výnimkou v tomto smere je v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) a ústavného súdu len možnosť vecného prieskumu exekučného titulu vydaného v spotrebiteľskej veci v rámci rozkazného konania, výsledkom ktorého je exekučný titul – platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom. V danej veci je však exekučným titulom rozsudok vydaný sudcom.

10. Uznesením č. k. PLs. ÚS 4/2025-5 z 15. januára 2025 spojil ústavný súd veci vedené pod sp. zn. Rvp 3040/2024 a sp. zn. Rvp 3041/2024 na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 3040/2024.

11. Uznesením č. k. II. ÚS 206/2025-47 zo 16. apríla 2025 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu a odložil vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 26Ek/2015/2022 z 26. augusta 2024 až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

II.

Argumentácia sťažovateľky

12. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti formuluje vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okrem iného námietky:

a) exekučné tituly neboli podrobené súdnemu prieskumu existencie prípadných neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ktoré neboli skúmané súdom, ktorý exekučný titul vydal, čo je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora, ktorý v rozsudku C-421/14 (rozsudok Banco Primus z 26. 1. 2017, ECLI:EU:C:2017:60) okrem iného uviedol, že „v prípade existencie jednej alebo viacerých zmluvných podmienok, ktorých prípadne nekalá povaha ešte nebola preskúmaná počas predchádzajúceho súdneho preskúmania spornej zmluvy, ktoré sa skončilo vydaním rozhodnutia s právnou silou rozhodnutej veci, sa má smernica 93/13 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý pravidelne rozhoduje v sporoch spotrebiteľov v rámci incidenčnej námietky, má povinnosť posúdiť na návrh účastníkov konania alebo *ex offio*, hneď ako je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, ich prípadne nekalú povahu.“;

b) súdnemu prieskumu nebolo podrobené splnenie povinnosti pôvodného veriteľa v zmysle § 7 a § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a čl. 8 smernice 2008/48/ES, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa. Sťažovateľka uviedla, že judikatúra Súdneho dvora prikazuje naplniť ciele smerníc Európskej únie. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Súdneho dvora C-377/14 (rozsudok Radlinger a Radlingerová z 21. 4. 2016, ECLI:EU:C:2016:283), v zmysle ktorého sa čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladá povinnosť skúmať *ex offio*, či bola dodržaná informačná povinnosť stanovená v tomto ustanovení, a vyvodiť dôsledky, ktoré podľa vnútroštátneho práva vyplývajú z porušenia tejto informačnej povinnosti.

III.

Prerušenie konania a návrh na začatie prejudiciálneho konania

13. Pretože sa ústavný súd rozhodol podať návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom, rozhodol týmto uznesením zároveň o prerušení konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky, a to s ohľadom na § 162 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

14. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu čl. 8 a čl. 23 smernice 2008/48/ES.

III.1. Právny rámec:

Právo Európskej únie:

15. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice 2008/48/ES: „Členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.“

16. Podľa čl. 23 smernice 2008/48/ES: „Členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijímú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.“

17. Podľa rozsudku Súdneho dvora Nárokuj: „Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že: nebránia tomu, aby bol veriteľ v prípade, že porušil svoju povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, sankcionovaný v súlade s vnútroštátnym právom neplatnosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zánikom jeho nároku na zaplatenie dohodnutých úrokov, hoci táto zmluva bola v celom rozsahu vykonaná zmluvnými stranami a spotrebiteľovi nevznikli v dôsledku tohto porušenia žiadne nepriaznivé dôsledky.“

Vnútroštátna právna úprava:

18. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch: *„Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.“*

19. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch: *„Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.“*

III.2. Prejudiciálna otázka:

20. Systém ochrany spotrebiteľa zavedený smernicou 2008/48/ES vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s veriteľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené veriteľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (pozri najmä rozsudky Súdneho dvora Pannon GSM zo 4. 6. 2009, C-243/08, ECLI:EU:C:2009:350, bod 22, a Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen zo 17. 5. 2018, ECLI:EU:C:2018:320, C-147/16, bod 26). Táto nerovnováha je osobitne významná v kontexte zmlúv o spotrebiteľskom úvere, kde spotrebiteľ často nedisponuje dostatočnými odbornými znalosťami, aby vedel správne posúdiť svoje finančné možnosti a dôsledky úverového záväzku. Smernica 2008/48/ES výslovne zaväzuje veriteľa, aby ešte pred uzavretím zmluvy s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať úver (čl. 8 ods. 1 smernice 2008/48/ES). V čl. 23 táto smernica stanovuje povinnosť členských štátov prijať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za porušenie tejto povinnosti.

21. Z rozsudku Súdneho dvora z 11. januára 2024, Nárokuj C-755/22, EU:C:2024:10 (ďalej len „rozsudok Súdneho dvora Nárokuj“) vyplýva, že nedodržanie povinnosti veriteľa riadne posúdiť bonitu spotrebiteľa môže byť sankcionované aj v prípade, ak bola úverová zmluva medzi stranami už vykonaná a spotrebiteľ neutrpel negatívne následky. Súdny dvor zároveň výslovne pripustil, že jednou zo sankcií môže byť aj zánik nároku veriteľa na úroky. Preskúvaná vec je typická tým, že síce nejde ešte o vykonanú zmluvu, no k vykonaniu smeruje nútene v súdnom exekučnom konaní, a to po predchádzajúcom základnom súdnom konaní, v ktorom sa súdy zjavne otázkou úverovej bonity sťažovateľky nezaoberali.

22. Povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu je pre spotrebiteľa nepochybne viac než podstatná, pretože chráni spotrebiteľa pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti (pozri rozsudok Súdneho dvora LCL Le Crédit Lyonnais z 27. 3 2014, C-565/12, bod 42]. Súdny dvor citovanú smernicu vykladá tak, že *„existuje nezanedbateľné*

nebezpečenstvo, že sa spotrebiteľ najmä z dôvodu nevedomosti nebude dovoľávať právnej normy určenej na jeho ochranu (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 65, ako aj citovaná judikatúra), (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance z 5. 3. 2020, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 22). Zjednodušene povedané, v mnohých prípadoch je dlžník len laik, ktorý má predstavu o tom, koľko si chce požičať, ale veriteľ je ten, kto má odborné skúsenosti a vedomosti, a vie preto vyhodnotiť aj to, koľko si klient požičať môže, aby to vedel splácať a právny predpis k tomu v zásade normuje aj metodiku a nástroj na báze vstupných údajov pre konkrétny výpočet (§ 7 ods. 20 a 41 zákona o spotrebiteľských úveroch) (pozri II. ÚS 530/2024).

23. Práve s ohľadom na dôležitosť tejto povinnosti sú prísne aj sankcie, ktoré postihujú veriteľa, ktorý túto svoju povinnosť zanedbá (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch) – v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nie je veriteľ oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa taký úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový.

24. Podľa čl. 23 smernice 2008/48/ES sú členské štáty povinné stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe smernice a sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávania. Ustanovené sankcie pritom musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

25. V štádiu súdneho konania sa dlžník nachádza v pozícii toho slabšieho – dokonca aj právne zastúpený (pozri rozsudok Súdneho dvora Faber zo 4. 6 2015, C-497/13, ECLI:EU:C:2015:357, bod 47). Práve s poukazom na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa preto Súdny dvor zdôrazňuje povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať *ex offico* porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva ako napríklad v rozsudku Súdneho dvora Radlinger a Radlingerová (už citovaný, bod 62), v ktorom Súdny dvor podal interpretáciu vo vzťahu k insolvenčnému konaniu, ktoré je svojou povahou generálnou exekúciou.

26. Tento prístup sa pritom neaplikuje len pri prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale súd je povinný *ex offico* skúmať aj dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta [„... účinná ochrana spotrebiteľa by sa nedala dosiahnuť, keby vnútroštátny súd nebol povinný, hneď ako disponuje na tento účel potrebnými informáciami o právnych a skutkových okolnostiach, preskúmať *ex offico* dodržanie povinnosti veriteľa stanovenej v článku 8 uvedenej smernice (pozri analogicky rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, body 66 a 70).“ rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance, už citovaný, bod 23].

27. Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

28. Podľa judikatúry Súdneho dvora a ústavného súdu exekučné konanie netvorí prekážku pre vykonanie *ex offico* súdneho prieskumu neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, z ktorej plnenie je predmetom súdnej exekúcie, a tým naplnenie cieľa podľa smernice 93/13 (PLz. ÚS 1/2022, rozsudok Súdneho dvora vo veci SPV Project 1503 zo 17. 5. 2022, C-693/19, ECLI:EU:C:2022:395).

29. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti, ako aj na ňu nadväzujúcej prejudiciálnej otázky je ale požiadavka na podanie interpretácie cieľa smernice 2008/48/ES a jej čl. 8 a 23, ktorá spočíva v tom, či bránia takej právnej úprave a na ňu nadväzujúcej judikatúre vnútroštátnych súdov, ktorá neumožňuje v štádiu exekučného konania uplatniť sankcie voči veriteľovi, ktorý neposúdil úverovú bonitu spotrebiteľa pred uzavretím úverovej zmluvy. Sťažovateľka namieta, že všeobecné súdy v základnom (predexekučnom) konaní nevykonali *ex officio* prieskum splnenia tejto povinnosti pôvodným veriteľom, hoci takýto prístup je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá členským štátom ukladá povinnosť zabezpečiť plnú účinnosť práv spotrebiteľa vyplývajúcich zo smernice (porovnaj rozsudok Radlinger a Radlingerová, už citovaný). Otázkou tak je, či práve neexistencia možnosti vyvodiť v exekučnom konaní dôsledky z porušenia povinnosti posúdiť bonitu – ako základného ochranného mechanizmu spotrebiteľa – nevedie k oslabeniu ochrany garantovanej právom Európskej únie.

30. Súčasná rozhodovacia prax ústavného súdu v tejto otázke vychádza z myšlienky, že exekučný súd má povinnosť skúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, ak bol exekučný titul vydaný v konaní, v ktorom nebolo možné namietať alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky, a existencia neprijateľnej podmienky má vplyv na vymáhaný nárok, ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou [§ 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku], avšak toto ustanovenie nemožno vykladať aj ako povinnosť exekučného súdu vykonať prieskum týkajúci sa splnenia informačnej povinnosti veriteľa či jeho povinnosti posúdiť úverovú bonitu klienta (pozri napríklad III. ÚS 354/2024).

31. Na tomto mieste ústavný súd poukazuje na to, že Exekučný poriadok v určitých prípadoch ukladá oprávnenému, ale aj iným osobám povinnosť poskytnúť exekučnému súdu súčinnosť, pokiaľ ide o doplnenie podkladov nevyhnutných pre vydanie rozhodnutia vo veci – zväčša práve v prípadoch, keď súdy rozhodujúce v základnom konaní nevykonali potrebný prieskum.

32. Napríklad podľa § 48 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku je oprávnený povinný v návrhu na vykonanie exekúcie uviesť opis rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov týkajúcich sa vlastného vzťahu s povinným, ak má byť exekúcia vedená na podklade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou. Ustanovenie § 48 ods. 4 písm. d) Exekučného poriadku upravuje povinnosť oprávneného pripojiť spotrebiteľskú zmluvu a všetky ďalšie zmluvné dokumenty súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou vrátane dokumentov, na ktoré spotrebiteľská zmluva odkazuje, ak ide o exekúciu na podklade exekučného titulu priznávajúceho nárok zo spotrebiteľskej zmluvy. Povinnosť poskytnúť exekučnému súdu plnú súčinnosť majú pritom aj tretie osoby (pozri § 42 ods. 1 Exekučného poriadku).

33. S prihliadnutím na už uvedené považuje ústavný súd za potrebné preskúmať, či výklad čl. 8 a 23 smernice 2008/48/ES podaný v rozsudku Súdneho dvora Nárokuj vo veci C-755/22 vylučuje, aby sa sankcia za porušenie povinnosti neposkytnúť úver nebonitnému spotrebiteľovi viazala výlučne na situáciu, keď došlo k dobrovoľnému vykonaniu zmluvy. Ústavný súd v tejto súvislosti kladie otázku, či cieľom smernice a požiadavkou účinnej ochrany spotrebiteľa nie je aj to, aby sankčný mechanizmus bol uplatniteľný aj *ex officio* v prípade núteného vymáhania pohľadávky v exekučnom konaní. Inak povedané, či účel a ochranný charakter smernice 2008/48/ES nie sú oslabované v okamihu, keď sa veriteľ domáha výkonu svojho práva prostredníctvom exekúcie, hoci

zmluva, z ktorej tento nárok vyplýva, bola uzavretá v rozpore s jeho zákonnou povinnosťou preveriť úverovú bonitu spotrebiteľa.

34. Ústavný súd preto predkladá Súdnemu dvoru nasledovnú prejudiciálnu otázku:

Majú sa čl. 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS vykladať tak, že bránia takej právnej úprave a na ňu nadväzujúcej judikatúre vnútroštátnych súdov, ktorá neumožňuje v exekučnom konaní *ex offico* skúmať, či veriteľ porušil povinnosť skúmať úverovú bonitu spotrebiteľa a neumožňuje použiť sankciu straty úrokov proti dodávateľovi, ktorý úver nebonitnému spotrebiteľovi poskytol?

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu